

Se'n van a Catalaiud per error

El *Diccionari de la Literatura Catalana* diu que l'autor del *Llibre de manescalía* –l'obra es titula *Llibre de la menescalía*– es diu Manuel Dies de Calataiud. Manuel Dies es deia Manuel Dies i prou. El segon cognom li fou assignat per error al segle XVII, dos segles després de la seva mort. És un cognom que les fonts originals apliquen al seu fill, homònim, mentre que ell era anomenat “de Vilanova”. Això no obstant, únicament es tracta d'un ús circumstancial, limitat als pocs documents en què coincideixen tot dos, i amb simple intenció diferenciadora, diu Lluís Cifuentes, professor de la UB, a la web www.ciencia.cat. A més, el diccionari diu que el 1495 es publica a Saragossa una versió lliure del seu tractat, però és una traducció literal.

Encara no sap que 'dix' és deu

Lluís Maria Todó, traductor de francès, té un problema amb el número *deu* quan el veu escrit en francès. A *Manon Lescaut* convertia “dix pistolets” en “dues pistoles”. I ara a *L'educació sentimental* fa exactament igual. Si Flaubert escriu “dix minutes après”, ell ho redueix a “al cap de dos minuts”. La Institució de les Lletres Catalanes hauria d'haver augmentat els ajuts que va destinar a totes dues traduccions.

Aturen el tren groc a mig camí

César Barba i Sergi Ramis (*501 llocs que has de conèixer abans de morir*, Ara Llibres) diuen que el tren groc de la Cerdanya cobreix la ruta entre la Tor de Querol i Bolquera. No, no s'acaba pas a Bolquera, que és a mig camí: arriba fins a Vilafranca de Conflent.

Quin ou ferrat!

El DIEC2 vol millorar el Fabra i afegeix que l'ou ferrat s'ha de tirar “sencer”. Sobretot, no ho féssiu pas! Abans de fer-ho, consulteu el GD62. Aquí ens adverteix que es fregeix sencer, però “sense closca”.

Xavier Serra enceta una sèrie de retrats de diverses personalitats relacionades amb el País Valencià

Un novel·lista, Josep Lozano. Un erudit bibliògraf, Francesc Pérez Mondragón. Un cooperativista i periodista, Josep Maria Soriano Bessó. Un jurista, Lluís Aguiló Lúcia; Un ausiasmarquià, Robert Archer. I un pintor, Manuel Boix. Els retrats biogràfics de sis personalitats relacionades amb el País Valencià i nascudes entre els anys 1940 i 1950 conformen el primer volum d'una sèrie de tres que l'escriptor Xavier Serra (Sueca, 1967) publicarà a l'Editorial Afers amb el títol *Biografies parcials*. El primer volum, que ja és al carrer, és dedicat als 70. El segon parlarà de la generació anterior als sis primers biografiats i el tercer, de la posterior.

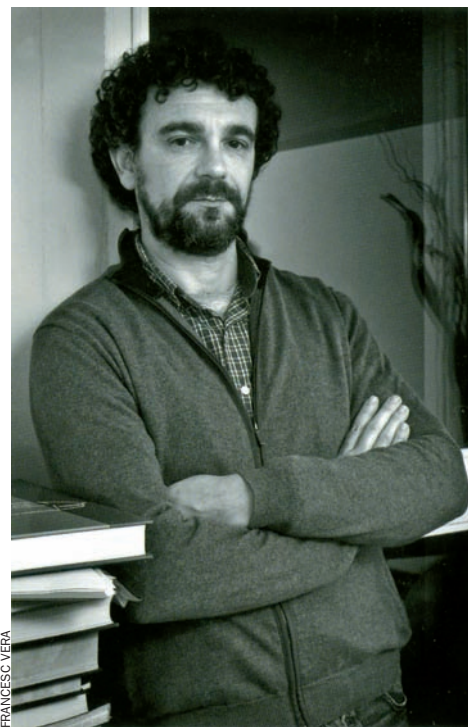
Com diu encertadament l'editor, el conjunt dels sis primers retrats ofereix una visió amena, irònica i perspicaç de la història recent del País Valencià. A través del relat de les peripècies individuals, hi són narrats alguns dels fets més rellevants esdevinguts en la literatura, les arts, la política i l'economia valencianes les darreres dècades. Per exemple, la història de la revista *Gorg*, la gestació de la novel·la *Crim de Germania*, el negoci de la *Gran Enciclopedia de la Región Valenciana*, la renovació de l'ambient artístic, l'inici de la cooperativa Consum, la internacionalització del prestigi de la poesia d'Ausiàs Marc, la irrupció del blaverisme i les aspiracions nacionalistes.

Són retrats, diu Serra, centrats en la desclosa juvenil, i per això en tots predomina l'atenció sobre els elements que determinaren la formació de cada biografiat. Les aventures posteriors, o bé hi són eludides o bé hi són tractades de forma esquemàtica.

Xavier Serra, professor de filosofia i articulista cultural, elabora els seus retrats a partir de converses amb els personatges. La seva ignorància sobre la gent que ha deixat empremta al País Valencià, que ha influït en la història recent del país en diferents àmbits, va ser allò que el va portar a acostar-s'hi personalment. “Hi ha tantes coses sobre nosaltres mateixos que encara no sabem!”, exclama al pròleg.

El País Valencià, considera Xavier Serra, presenta una crosta dura de rompre i poc afable, aspra, desagradable, sovint ignominiosa. No nega que hi hagi motius per a adoptar posicions d'escapisme olímpic o de romàntica derrota. Però potser aquestes actituds, adverteix, també són l'efecte d'una certa mandra i d'un gust pel victimisme. Revisant els catàlegs editorials, va constatar que són pocs els llibres produïts al país que no defugen la realitat més o menys immediata, “i la premsa indígena no fa sinó augmentar l'embull”, cosa que dóna com a resultat de tot plegat que “vivim en la més completa desorientació”.

Un dels mèrits del llibre, diu l'autor mateix, és que contribueix a desfer alguns tòpics sobre els valencians: la blanesa, el menfotisme, la immaduresa, la superficialitat... I aquest mèrit, diu l'autor, no és pas d'ell, sinó dels biografiats, és a dir, de l'exposició –clara i amena, cal dir– de la vida dels biografiats.

FRANCESC VERA

Xavier Serra publica a l'Editorial Afers el recull de retrats *Biografies parcials*. Els 70 al País Valencià.